

شرح واره‌ای بر

خطبه شعبانیه نبویه (ص)

(بخش پایان)

مهندس محمود جوهری

و البته قرآن می‌فرماید:

«كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِيْنَةٌ»^(۸)

«هر نفسی در گرو دستاوردهای خویش است؛»

با آنچه انجام می‌دهید، خود را به بند می‌کشید، بیایید بندها را با بهترین دعاها بگسلید و جانهایتان را آزاد سازید. رسول خدا (ص) فرمود:

«خَيْرُ الدُّعَاءِ الْإِسْتِغْفَارُ»^(۹)

«بهترین دعاها، طلب آمرزش است.»

و نیز فرمود:

«لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ وَ دَوَاءُ ذُنُوبِ الْإِسْتِغْفَارِ»^(۱۰)

«هر بیماری را دارویی است و داروی بیماری گناه، استغفار است.»

به وسیله استغفار جانهای در بند شما آزاد می‌شود و ابواب رحمت الهی به روی شما گشوده می‌گردد و روزی شما فروزی می‌یابد:

«فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يُمْدِدُكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ وَ يُجْعَلُ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَ يُجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا»^(۱۱)

آنکه روزی‌اش به سختی فراهم می‌شود و با دشواری به دستش می‌رسد، باید استغفار نماید تا از زندان اعمالش رهایی یابد:

«مَنْ اسْتَبْطَأَ الرَّزْقَ فَلَيْسَتْغْفِرُ اللَّهُ»^(۱۲)

پس در این ماه پر برکت بکوشید و جانهای به بند کشیده خود را با استغفار آزاد سازید تا روزی فراوان نصیب شما گردد.»

○ و ظهورکم ثقیله من اوزارکم فحفظوا عنها بطول سجودکم و علموا ان الله تعالی ذکره اقسیم بعزته ان لا يعذب المصلين و الساجدين و ان لا يروعهنم بالتأويل يوم يقوم الناس لرب العالمين.

ای زندانیان گناهان! و ای گنهکاران زندانی! پرونده اعمالتان بس سیاه است و پشتتان از بار گناهان سنگین؛ به گاه نماز و نیایشتان به درگاه الهی، که بهترین ساعات عمرتان به شمار است، و با بهترین دعاها - استغفار - و در بهترین صورت بندگی - سجده - پشت خود را از سنگینی بار گناه سبک نمایید.

شخصی خدمت رسول خدا (ص) شرفیاب شد و عرضه داشت:

«ای رسول خدا! گناهانم زیاد گشته و بر دوشم سنگینی می‌کند. چه کنم تا بارم از گناه سبک شود؟ حضرت فرمود:

«أَكْثَرُ السُّجُودِ فَإِنَّهُ يَحُطُّ الذُّنُوبَ كَمَا تَحُطُّ الرِّيحُ وَرَقَ الشَّجَرِ»^(۱۳)

«فراوان سجده کن و آن را طولانی بگیر که گناهان را فرو می‌ریزد، آنچنانکه باد برگهای درخت را می‌ریزد.»

امام صادق (ع) به نقل از امیرمؤمنان (ع) فرمود:

«سجده‌ها را طولانی بگیرید. زیرا هیچ عملی در نزد ابلیس سخت‌تر و دشوارتر از این کار نیست چرا که او خود، روزی بر این کار امر شده، اما نافرمانی کرد و گرفتار گردید و حال می‌بیند سجده کنندگان فرمان خدا را می‌برند و نجات می‌یابند.»^(۱۴)

حضرت رضا (ع) نیز فرمود: بهترین و مؤثرترین عمل برای نزدیکی به خدا، سجده است چرا که قرآن می‌فرماید:

«يُؤَسِّدُوا أَقْتَرًا»^(۱۵)

«سجده کن و به پروردگارت نزدیک شو!»

و نیز رسول خدا (ص) فرمود:

«اگر می‌خواهید با من محشور شوید، در برابر پروردگارتان به خاک افتید و سجده‌های طولانی به جای آرید.»^(۱۶)

پیامبر اکرم (ص) در ادامه خطبه شعبانیه خویش فرمود:

«وَأَرْفَعُوا إِلَيَّ أَيْدِيَكُمْ بِالدُّعَاءِ فِي أَوْقَاتِ صَلَاتِكُمْ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ السَّاعَاتِ، يَنْظُرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِيهَا بِالرَّحْمَةِ إِلَى عِبَادِهِ، يُجِيبُهُمْ إِذَا نَاجَوْهُ وَ يَلْبِيهِمْ إِذَا نَادَوْهُ وَ يَسْتَجِيبُ لَهُمْ إِذَا دَعَوْهُ»

کسی که از دعا گریزان است و آن را عبادتی بی‌ثمر و وقت‌گیر می‌پندارد و به آن اقبال می‌کند، از رحمت و عنایت پروردگارش محروم می‌ماند.

مغز و روح بندگی، وجدان کردن فقر و مسکنت خود و اظهار تذلل و خاکساری در پیشگاه پروردگار است که این همه در «دعا» ظاهر می‌گردد. به فرموده رسول خدا (ص):

«الدُّعَاءُ مِخُّ الْعِبَادَةِ»^(۱)

«دعا، لب و مغز عبادت است.»

قرآن کریم نیز می‌فرماید:

«قُلْ مَا يَعْبُودُكُمْ رَبِّي أَوْلَى دُعَاءِكُمْ»^(۲)

«ای پیامبر به مردم بگو: اگر دعای شما نباشد، توجه و بذل عنایتی از سوی من (خدا) نصیب شما نمی‌شود.»

چه بسیار مواهب و نعمتهایی است که خداوند بهره‌مندی از آنها را در گرو دعای بندگان قرار داده است.

از امام صادق (ع) روایت است که به فردی از یاران خویش به نام «میسر» فرمود:

«ای میسر! دعا کن و مگر کار تمام شده است (یعنی همه امور از تقدیر خدا گذشته و دیگر دعا فایده‌ای ندارد)؟! همانا نزد خدا منزلی است که بدون دعا و تقاضای از خدا دست نیافتنی است و اگر بنده دهان خود را ببندد و از خدا نخواهد به او عطا نمی‌شود، پس بخو! تا به تو بدهند! ای میسر! به راستی هیچ دری نیست که کوبیده شود، مگر آنکه، به زودی به روی کوبنده‌اش گشوده گردد.»^(۳)

پس ای میهمانان خدا! آنگاه که در بارگاه الهی به نماز و نیایش می‌ایستید، دستانتان را به دعا سوی خدا برافرازید که آن هنگام، با فضیلت‌ترین ساعات زندگی شما است، چه پروردگارتان در آن لحظه شما را به دیده‌ی رأفت و رحمت می‌نگرد.

حضرت صادق (ع) فرمود:

«هنگامی که نماز گزار به نماز می‌ایستد رحمت خدا بر او سرازیر می‌شود و فرشتگان او را احاطه می‌کنند، در آن حال فرشته‌ای ندا می‌کند: اگر این نماز گزار می‌دانست در نماز چه فضیلتها و پادشاهی برای او منظور است، از نماز منصرف نمی‌شد.»^(۴)

پس آن هنگام، گاه دعا است و حتی گفته‌اند تلاوت قرآن در نماز فضیلت و ارزش بیشتری دارد، چرا که نماز، فرصت ادای حقوق الهی است، زمان وفای به عهد خدا و هنگامه بندگی است.^(۵)

خداوند می‌فرماید:

«وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أَوْفٍ بِعَهْدِكُمْ»^(۶)

«شما به عهد من وفا کنید تا من عهد شما را بپذیریم و دعایتان را اجابت نمایم.»

پس موعد ادای فریضة الهی بهترین معیاد برای استجاب دعاى بندگان است. هر گاه بندگان با خدا به نیایش برخیزند، اجابتشان می‌کند، و اگر او را بخوانند، پاسخشان می‌دهد، و چون از وی خواهشی کنند، می‌پذیرد، به این صورت که یا خواسته‌شان را در دنیا برمی‌آورد، یا آن را به آخرت وامی‌گذارد و یا آنکه سبب آمرزش گناهان و رفع بلاها و ابتلائات از آنها می‌شود.^(۷)

اینک که فصل «دعا» است، پس فرصت را معتمت شمارید و در بهترین ساعات این فصل، بهترین دعاها را انتخاب کنید و از خدایتان طلب نمایید:

○ أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ أَنْفُسَكُمْ مَرْهُونَةٌ بِأَعْمَالِكُمْ فَفَكُّوْهَا بِاسْتِغْفَارِكُمْ.

هان ای مردمان، جانهای شما در گرو اعمال و کردارتان است ...

پس ای مردم! بدانید که خدای تعالی به عزت خویش سوگند یاد نموده که نمازگزاران و سجده کنندگان را عقوبت نفرماید و آنان را در روز رستاخیز از آتش دوزخ نترساند.

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ! ...﴾

ای میهمانان عزیز پروردگار! در این ضیافت پر شکوه و آکنده از رحمت و برکت، انواع طعامهای معنوی موجود است، از هر کدام که مایلید، استفاده کنید. اگر از یک نوع منصرف شدید، به دیگری روی آورید، اما سعی کنید از هیچ یک غافل نشوید. هر عبادتی، لذت و اثر خاص خود را دارد. هر طعامی مزه‌ای جداگانه دارد. از همه آنها بچشید و لذت همه را درک کنید.

﴿مَنْ فَطَرَ مِنْكُمْ صَائِمًا مُؤْمِنًا فِي هَذَا الشَّهْرِ كَانَ لَهُ بِذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ عِتْقٌ رَقِيَّةً وَ مَغْفِرَةٌ لِمَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛ قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَ لَيْسَ كُنَّا بِقَدْرِ عَلَى ذَلِكَ؛ فَقَالَ (ص): إِنِّي وَاللَّهِ نَارٌ وَ لَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ وَ أَتَقُوا النَّارَ وَ لَوْ بِشِرْبَةِ مِنْ مَاءٍ.﴾

«هر کس در این ماه مؤمن روزهداری را افطار دهد، خداوند به او پاداش آزاد کردن بندهای او عطا می‌فرماید و گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.»

در این هنگام برخی پرسیدند:

ای رسول خدا، اغلب ما توانایی چنین کاری را نداریم. چه کنیم تا از این عبادت محروم نشویم؟

حضرت فرمود:

«بر آنچه گفتم بکوشید و خود را از آتش دوزخ برهانید، هر چند با اندکی خرما یا جرعه‌ای آب باشد.»

﴿مَنْ حَسَنَ مِنْكُمْ فِي هَذَا الشَّهْرِ خَلَقَهُ كَانَ لَهُ جِوَارٌ عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ تَزُلُّ فِيهِ الْأَقْدَامُ.﴾

«آنکه در این ماه خوش رفتاری کند، گذرنامه عبور از صراط خواهد داشت. آن روز که گامها از شنت هراس، لرزان است، او با سلامت کامل از صراط عبور می‌کند.»

﴿وَمَنْ خَفَّفَ فِي هَذَا الشَّهْرِ عَمَّا مَلَكَتْ يَمِينُهُ خَفَّفَ اللَّهُ عَلَيْهِ حِسَابَهُ.﴾

«و نیز کسی که بر خدمتگزاران خود در این ماه سبک گیرد، خداوند نیز روز رستاخیز حسابش را آسان می‌گیرد.»

﴿وَمَنْ كَفَّ فِيهِ شَرُّهُ كَفَّ اللَّهُ عَنْهُ غَضَبَهُ يَوْمَ يَلْقَاهُ.﴾

«و آن کس که مردم از بدیهایش در امان باشند، پروردگار او را در روز قیامت از خشم و غضب خویش مصون می‌دارد.»

﴿وَمَنْ أَكْرَمَ فِيهِ يَتِيمًا أَكْرَمَهُ اللَّهُ يَوْمَ يَلْقَاهُ﴾

«و هر کس در این ماه یتیمی را گرمی نارد و از وی پذیرایی نماید، خداوند او را در روز دیدار با خویش گرمی خواهد داشت.»

آن روز که هر کس در پی کار خویش است و حتی از نزدیکترین افراد خانواده‌اش می‌گریزد، خداوند در آن روز، از وی دست می‌گیرد.

﴿وَمَنْ وَصَلَ فِيهِ رَحِمَهُ وَصَلَهُ اللَّهُ بِرَحْمَتِهِ يَوْمَ يَلْقَاهُ وَ مَنْ قَطَعَ فِيهِ رَحِمَهُ قَطَعَ اللَّهُ عَنْهُ رَحْمَتَهُ يَوْمَ يَلْقَاهُ.﴾

«و کسی که در این ماه با نزدیکان و خویشاوندانش بیبوند، خداوند نیز در روز قیامت او را از رحمت خویش بهره‌مند می‌کند.»

حقیقتاً پاداش چنین فردی همین است که در روز حادثه خیز رستاخیز به دریای بیکران رحمت الهی وصل شود، اما اگر کسی در این ماه رشته وابستگی را با اقوام و هم‌کیشان خویش بگسلد، خداوند در روز حشر رحمتش را از وی می‌برد.

﴿وَمَنْ تَطَوَّعَ فِيهِ بِصَلَاةِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ﴾

«همچنین است کسی که در این ماه با نماز مستحبی بندگی خدا کند و خود را به بندلو کشد، خداوند برات آزادی از آتش را برای وی می‌نویسد و او را از بند دوزخ می‌رهاند.»

﴿وَمَنْ آذَى فِيهِ فَرْضًا كَانَ لَهُ ثَوَابٌ مِنْ آذَى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِي مِائَةِ سَبْعِينَ مِنَ الشُّهُورِ﴾

«و آن کس که عمل واجبی را در این ماه به جای آورد، پاداشش نسبت به دیگر ماهها، هفتاد برابر خواهد بود.»

﴿وَمَنْ أَكْثَرَ فِيهِ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى ثِقَلِ اللَّهِ مِيزَانَهُ يَوْمَ تَخْفُ الْمَوَازِينُ﴾

«و کسی که در این ماه بر من فراوان درود فرستد، در آن روز که ترازوی اعمال سبک باشد، خداوند میزان عمل او را سنگین می‌گرداند.»

کسی را دریافت می‌کند که در سایر ماهها قرآن را ختم نموده باشد.

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ فِي هَذَا الشَّهْرِ مُفْتَحَةٌ فَسَلُّوا رَبِّكُمْ أَنْ لَا يُغْلِقَهَا عَلَيْكُمْ وَ أَبْوَابَ النَّارِ مَقْلُوبَةٌ فَسَلُّوا رَبِّكُمْ أَنْ لَا يُفْتَحَهَا عَلَيْكُمْ وَ الشَّيَاطِينُ مَعْلُومَةٌ فَسَلُّوا رَبِّكُمْ أَنْ لَا يَسْلُطُوا عَلَيْكُمْ.﴾

ای مردم، درهای بهشت در این ماه گشوده است از هر یک که بخواهید، می‌توانید وارد شوید. از خداوند بخواهید که آنها را بر روی شما نبندد و توفیقات شما را نکاهد. نیز درهای دوزخ در این ماه بسته است، از خداوند بخواهید که آنها را به رویتان نگشاید، بنا به حال کسی که حتی در این شرایط، جهتمی شود و از رحمت رضوان الهی محروم گردد. موقعیت را مغتنم شمارید و به اصلاح امور خویش بپردازید. رابطه خود را با خدایتان محکمتر نمایید. برنامه‌های عبادی خویش را سامان بخشید. تا می‌توانید توبه بگیرید و آخرت خود را آباد نمایید.

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَ أَسْمِعُوا وَأَطِعُوا﴾^(۱۷)

«تا می‌توانید تقوا پیشه کنید و سخن حق را بشنوید و آن را بکار بندید.»

آگاه باشید که در این ماه شیاطین محبوس و گرفتارند و لذا می‌توانید با سهولت و شتاب بیشتر، امور خویش را اصلاح و کاستیها را جبران نمایید. آنگاه که ماه رمضان فرا می‌رسد، از جانب خداوند ماموریتی به جبرئیل داده می‌شود که به زمین فرود آید و شیاطین را به زنجیر افکند! تا امت محمد (ص) بتوانند به آسانی عبادت نمایند؛^(۱۸) در چنین شرایطی از خداوند بخواهید که آنان را برای همیشه گرفتار نماید، و مبادا که بر شما مسلط گرداند و خطایی نابخشودنی از شما سرزند...

خطا به رسول خدا (ص) در این موضع پایان می‌پذیرد و از این پس ایراد کلام به سبک پرسش و پاسخ با امیرمؤمنان (ع) ادامه پیدا می‌کند. این گفتگو که حاوی سه سؤال بیش نیست، عصاره کلام پیامبر و مهمترین بخش از سخنان ایشان را تشکیل می‌دهد. به علاوه الهام بخش این نکته نیز می‌باشد که به زودی خطایی نابخشودنی از این امت بسر می‌زند و فاجعه‌ای بسیار بزرگ در تاریخ می‌آفریند. گروه بی‌شماری از این امت به دام شیاطین گرفتار و درهای جهنم به روی آنان گشوده خواهد شد! اعمال نیکشان نیز پشت درهای بسته بهشت می‌ماند و سرانجام به دوزخ در می‌آیند.

امیرمؤمنان (ع) نخستین سؤال را مطرح می‌کند و پیامبر (ص) پاسخ

می فرماید:

«يا رسول الله، ما أفضل الأعمال في هذا الشهر؟ فقال: يا أبا الحسن، أفضل الأعمال في هذا الشهر الورع عن محارم الله عزوجل»

«ای رسول خدا! از میان انبوه اعمال نیک در این ماه مبارک، برترین آنها کدام است؟ پیامبر پاسخ فرمود: ای ابوالحسن! برترین کارها اجتناب و پرهیز از محرمات الهی است.»

از آنچه خداوند حرام شمرده پرهیزید و حریم او را نگه دارید، چرا که هیچ کوششی بدون ورع سود نبخشد. اگر ورع و تقوا نداشته، یعنی حریمها را شکسته باشید، هیچ یک از حسنات شما برایتان سودمند نیفتد، همه آنها پشت درهای بسته بهشت می ماند و با کوله باری سنگین راهی جهنم می شوید.

«انما يتقبل الله من المتقين»^(۱۹)

«خداوند، تنها اعمال اهل تقوا و ورع را می پذیرد.»

قرآن کریم در خصوص برخی از افراد می گوید:

«وقدمنا الي ما عملوا من عمل فجعلناه هباء منثورا»^(۲۰)

«و ما به اعمال آنها دقت کرده آنچه را که انجام داده بودند، همه را چون غباری در هوا پراکندید.»

امام صادق (ع) در توضیح این آیه فرموده است:

«به خدا سوگند که کردارهای اینان از حریر سفید لطیف تر بود، اما چون با عمل حرامی روبرو می شدند، از آن دست بر نمی داشتند.»^(۲۱)

در این هنگام رسول خدا (ص) شروع به گریستن نمود و قطرات اشک بر گونه های مبارکش سرازیر گشت. امیرمؤمنان (ع) سبب گریستن ایشان را جوابا شد. پیامبر با همان حال فرمود:

«يا علي! ابكي لما يستحل منك في هذا الشهر، كأي بك و أنت تصلي لربك و قد انبعث أسقى الأولين شقيق عافى ناقة ثموت فضربك ضربت علي قرنك فحضب منها لحييتك.»

علی جان، می گریم به خاطر حادثه ناگوارى که در این ماه برای تو رخ می دهد! گویا آن صحنه را اکنون می بینم؛ در محراب عبادت به نماز ایستاده ای، در این حال تیره بخت ترین انسانها. حتی نایک تر از پی کننده شتر صالح که در میان قوم نمود بود. ضربی ای بر فرق سر تو فرود می آورد، و محاسنت را از خون سرت رنگین می کند.

حقیقتاً هم باید گریست. چرا که اگر کان هدایت آسیب می بیند و فرو می ریزد، بزرگترین حریم الهی که منشاء هدایت و نور است می شکند و امت اسلامی در ظلمت و ضلالت غرق می شوند.

آنانکه این حریم را می شکند یا زمینه سازی می کنند و یا بدان راضی و خشنود می گردند، فرضاً که بالاترین عبادات و خدمات را نیز بجا آورده باشند، قطعا در آتش قهر خدا می سوزند و اعمال صالحه آنها البته تباہ می شود.

امیرمؤمنان (ع) با شنیدن این خبر، نگران و مضطرب می شود اما نگرانی او با نگرانیهای رایج تفاوت دارد. می پرسد:

«يا رسول الله، و ذلك في سلامة من ديني؟ فقال الرسول: في سلامة من دينك.»

ای رسول خدا، آیا در شرایطی که این حادثه پیش می آید، دین من کاملاً سالم است؟! شگفتا که علی (ع) از مرگ نمی هراسد! از جزئیات حادثه نمی پرسد! برای پیشگیری از وقوع قتل سخنی به میان نمی آورد! تنها نکته ای که برای او مهم است، دین و ایمانش است. آیا با دین صحیح و ایمان کامل از دنیا می روم؟ سرانجام زندگی ام چگونه است؟

پیامبر به وی بشارت می دهد: آری، البته که دینت سالم است و نقصی بدان راه ندارد. هر چه نقص و انحراف است، متوجه مخالفان توست. مخالف تو در حقیقت مخالف من است و سپس می فرماید:

«يا علي، من قتلک فقد قتلنی، و من ابغضک فقد ابغضنی، و من سبک فقد سبني، لانک مني كنفسي، روحك من روحي، وطنيتك من طينتي، ان الله تبارک و تعالی خلقنی و ایاک و اصطفانی و ایاک و اختارنی للنبوة و اختارک للامامة و من انکر امامتک فقد انکر نبوتی.»

ای علی! آن کس که تو را می کشد، در حقیقت مرا کشته است و از این رو گناه قتل پیامبر نیز برای او نوشته می شود، چرا که من و تو، یک روحیم اندر دو بدن. تو به منزله جان منی! سرشت تو برگرفته از سرشت من است.

این چنین است که وقتی در ماجرای «مباهله» رسول خدا (ص) با علی و فاطمه و حسنین علیهم السلام به صحنه مباهله می آید، خداوند نیز علی (ع) را نفس پیامبر

معرفی می کند و آیه را اینگونه فرود می آورد:

«... فقل تعالوا ندع ابنائنا و ابناکم و نساءنا و نساءکم و انفسنا و انفسکم ثم نبتهل...»^(۲۲)

«مفسران می گویند: «ابنائنا» یعنی امام حسن و امام حسین علیهما السلام، «نساءنا» یعنی فاطمه زهرا علیها السلام و «انفسنا» یعنی علی (ع).»^(۲۳) ای علی، به راستی خداوند من و تو را از یک نور و یک طینت آفرید و ما را بر سایرین برگزید. ما همچنان با هم بودیم، تا آنکه به این دنیا منتقل گشتیم. مرا برای نبوت برانگیخت و تو را برای امامت؛ بنابراین هر کس امامت تو را انکار کند، در حقیقت نبوت مرا منکر شده و آنکه نبوت مرا انکار کند، به خدای بزرگ کفر ورزیده است.

«علي بن ابيطالب باب حطة. من دخل منه كان مؤمناً و من خرج عنه كان كافراً»^(۲۴)

امام علی (ع) برای این امت به منزله باب حطه برای بنی اسرائیل است. پس از آنکه بنی اسرائیل سالها در بیابانها سرگردان بودند و راه به جایی نمی بردند، خداوند به آنها لطف نمود و راه سرزمینی را نزدیک بیت المقدس به آنها نشان داد و فرمود که وارد آنجا شوند، اما امر نمود که به هنگام ورود، حتماً باید از یک دروازه خاص وارد شوند و خدا را بر این امر سپاس بگذارند و از گذشته خویش طلب عفو و بخشش نمایند.

«و اذ قلنا ادخلوا هذه القرية فكلوا منها حيث شئتم رغداً و ادخلوا الباب سجداً و قولوا حطة تعفركم خطاياکم و سنزید المؤمنین.»^(۲۵)

بدینسان هر کس از آن دروازه وارد شهر شود و سجده شکر به جای آورده، طلب عفو نماید، مؤمن است و ما گناهانش را می آمرزیم و آثار منفی زشتیهایش را محو می کنیم و بر نیکیها و پاداش اعمالش می افزاییم، اما کسی که از این درگاه وارد نشود و به سلیقه خودش عمل کند، کافر به شمار آید و نه تنها گناهانش بخشوده نیست، اعمال نیکش نیز مورد پذیرش واقع نمی شود و تباہ می گردد.

«مثل الذين كفروا بربهم أعمالهم كرماد اشتدت به الريح في يوم عاصف لا يقربون مما كتبوا علی شیء ذلک هو الضلال البعيد»^(۲۶)

«اعمال نیک کافران به خاکستری می ماند که در روز تند باد شدید، در معرض آن قرار گیرد؛ آنان از بسیاری کوشش خود هیچ نتیجه ای نمی برند، این همان دور افتادن از شاهراه هدایت است که موجب می گردد گمگشتگان هیچگاه روی نجات نیینند.» «یا علی! أنت وصی، و آو و ولی، و زوج ابنتی، و خلیفتی علی امتی فی حیاتی و بعد موتی، امرک امری، و نهیک نهی، اقسیم بالذی یعنی بالنبوة و جعلنی خیر البرية انک لخبجة ا علی خلقه و امینه علی سره و خلیفته علی عبادیه.»

«علی جان! ورود به این ماه با چنین اعتقادی باید همراه باشد، در غیر این صورت برای وارد شونده سودمند نباشد. باید معتقد باشد که تو پس از من جانشین منی، تویی که پدر فرزندانم یعنی حسن و حسین علیهما السلام و همسر دخترم فاطمه زهرا علیها السلام می باشی، و تویی که در دوران زندگی و نیز پس از رحلت من، شایسته خلافت و امارت بر امت منی.»

«این تویی که فرمانت، فرمان من است، امر و نهیت همان امر و نهی من است. سوگند به خدایی که مرا به پیامبری برانگیخت و مرا بهترین مردمان قرار داد، به راستی تو حجت خدا بر آفریدگانش و امین بر اسرار او و جانشین او بر بندگانش می باشی!» آری، با چنین اعتقادی است که روزه ها و نمازها و انفاقها و... در این ماه مورد پذیرش پروردگار قرار می گیرد، و چه حیرمی است که بزرگتر از حریم و ولایت امام علی (ع) باشد؟ این حیرمی است که سایر اعمال در پرتو آن ارزش پیدا می کند. پس شکستن آن، بزرگترین گناه به شمار است و حفظ آن برترین عبادت و در این صورت روزه دار در زمره اهل تقوا و ورع قرار خواهد گرفت؛ و السلام.

پی نوشتها:

- (۱) المحجة البيضاء، ج ۲، ۲۸۲، (۲) سوره فرقان، آیه آخر، (۳) الکافی ۴۶۶/۲، حدیث ۳، (۴) وسائل الشیعة ۲۱۱/۳، (۵) بحار الانوار ۲۹۸/۹۰، (۶) سوره بقره، آیه ۴۰، بحار الانوار، ۹۰/۳۶۸، (۷) بحار الانوار، ۳۷۸/۹۰، (۸) سوره مدثر، آیه ۳۸، (۹) بحار الانوار، ۲۸۰/۹۰، (۱۰) ثواب الاعمال، ص ۱۴۹، (۱۱) سوره نوح، آیات ۱۰ تا ۱۲، (۱۲) عیون اخبار الرضا (ع)، ۴۶/۲، (۱۳) اسالی الصدوق / ۲۹۹، (۱۴) الخصال ج ۲، ۱۵۸، (۱۵) سوره علق، آیه ۱۹، (۱۶) بحار الانوار، ۸۲/۱۶۴، (۱۷) سوره تغابن، آیه ۱۶، (۱۸) بحار الانوار، ۳۵۰/۹۳، (۱۹) سوره مائده آیه ۲۷، (۲۰) سوره فرقان، آیه ۲۲، (۲۱) الکافی ج ۲، حدیث ۱۶۴۷، (۲۲) سوره آل عمران، آیه ۶۱، (۲۳) صحیح مسلم ۱۷۶/۱۵، تفسیر کنز الدقائق ذیل همین آیه، (۲۴) کنز العمال، بیروت ۸۱/۶۱۰ ط بیروت، (۲۵) سوره بقره، آیه ۵۸، (۲۶) سوره ابراهیم، آیه ۱۸.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَلَىٰ وَشِيعَتِهِ هُمُ الْفَائِزُونَ

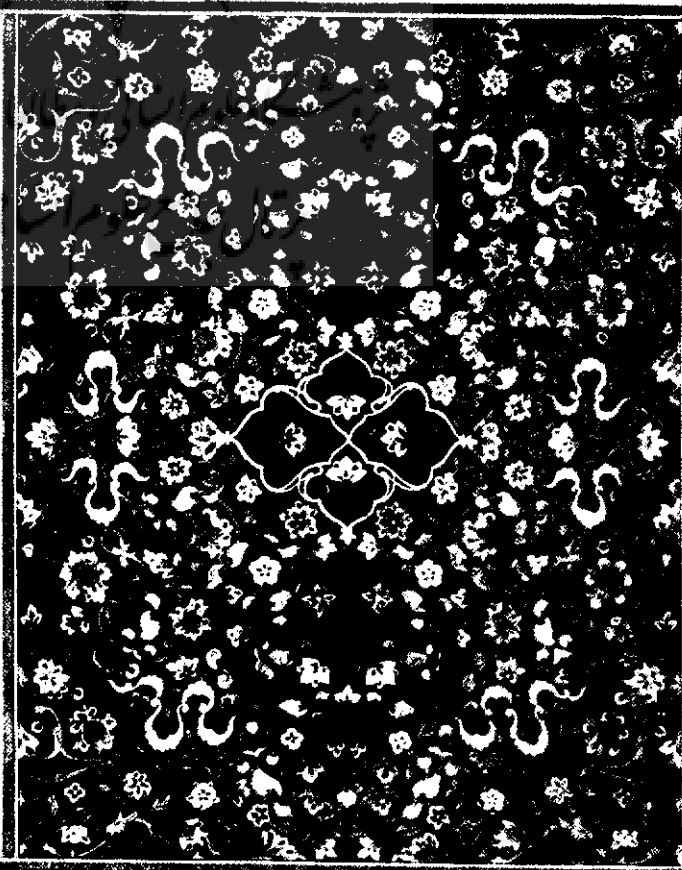
فَاللَّهُ يَكْتُبُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

قَالَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

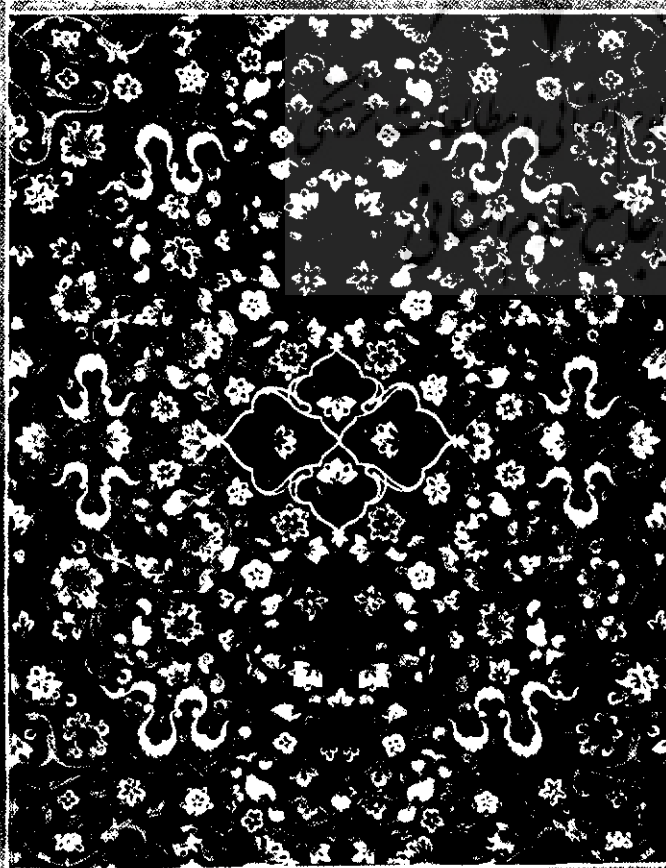
قَالَ لَنْ أَجْمَعَنَّ الْإِنْسَ وَالْجِنُّ

لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانُوا

بِكُلِّ آيَةٍ مِنْ آيَاتِنَا لَأَنذَرْنَا بِهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنْ كَانُوا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَنْ يَأْتِ بِخَيْرٍ فَلْيَدْرِكْ بِهَدْيِهِ الْيَوْمَ
الَّذِي يُبْعَثُونَ فِيهِ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ
كِبَرُهُمْ وَلَهُمْ فِيهَا عَذَابٌ مُّهِينٌ

اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

نَ يَا تَوَّابٍ مِّثْلَ مَا الْقُرْآنِ

صُهُمْ لِبَعْضِ ظَهْرًا

پس بیان خوبی دیگر باشند نمی توانست نظیر آن ایسا ورنه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوشگاه علوم عالی و معارف اسلامی
پانزدهم آبان ماه ۱۳۸۵

وَكُلِّ عَلَيْكَ السَّلَامُ • بِشَرِّطِهَا
وَاللَّيْلُ بِشَرِّطِهَا • كَمَا سَأَلْنَا